

Dosarul nr. 3ra-297/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Z. Talpalaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Iu. Cimpoi, I. Secrieru și A. Danilov)

ÎNCHEIERE

20 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinînd admisibilitatea recursului declarat de către Marufov Yuldash, reprezentat de către avocatul Alexandru Adam,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Marufov Yuldash împotriva Direcției azil și integrare a Biroului Migrație și azil cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea Direcției azil și integrare de a acorda azil politic pe teritoriul RM,

împotriva deciziei din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Marufov Yuldash, fiind menținută hotărârea din 5 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

Marufov Yuldash a depus cerere de chemare în judecată la 28 iulie 2017 împotriva Direcției azil și integrare a Biroului Migrație și azil cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea Direcției azil și integrare de a acorda azil politic pe teritoriul RM.

Reclamantul în motivarea pretențiilor a indicat că prin decizia 51/17/DA1 din 28 iulie 2017 a Direcției azil și integrare a Biroului migrație și azil al MAI, i-a fost respinsă cererea de azil, decizia fiindu-i comunicată la data de 30 iunie 2017.

Consideră ilegală decizia respectivă și în acest sens a specificat că s-a născut la 2 decembrie 1951 în regiunea Samarkand, Uzbekistan, fiind de etnie uzbek, iar de religie musulman.

Pe teritoriul Republicii Moldova este din anul 2013, venind cu scopul de a solicita azil. Nu se poate întoarce în țara sa de origine Uzbekistan și nici nu dorește să fie întors din motiv că riscă a fi persecutat de autorități, pentru opțiunile sale politice.

Sa precizat că în perioada în care a locuit în Uzbekistan și-a exprimat opiniile sale politice față de sistemul corupt de guvernare de acolo, mai ales despre faptul că majoritatea funcționarilor publici, persoanele aflate la conducere, sau în

organele de poliție sunt persoane corupte, legate de activități infracționale și de pe urma acțiunilor lor suferă populația locală.

A relatat reclamantul că în mare parte aceste expuneri erau la întrunirile non formale care aveau loc în localitatea sa, deseori la aceste întruniri mai participau și persoane care provocau discuții pe marginea faptului că sistemul din țară este corupt, și că funcționarii comit ilegalități.

S-a menționat că în luna martie 2002, a fost chemat la serviciul de securitate din regiunea Samarkand unde a fost învinuit că împreună cu fratele său face propagandă împotriva președintelului țării, guvernului și statalității, ei comunicându-le că nu fac propagată dar își expun opinia cu privire la anumite situații ilicite, corupte ale funcționarilor, iar în cadrul acestei discuții i-a fost interzis să părăsească țara pe un termen de o lună.

După conversațiile avute la serviciul de securitate, el și fratele său erau urmăriți, acest fapt fiind vizibil. În luna septembrie 2002, fratele său a fost invitat la o serbare a unui prieten, care are un fiu ce lucrează în organele de poliție. La acea serbare fratele său a fost otrăvit și a decedat în scurt timp la spital.

Ulterior, medicii i-au comunicat că această intoxicație după simptome nu este una alimentară, ci una cu substanțe toxice.

Reclamantul a precizat că urmare a decesului fratelui său, i-a fost frică pentru viața sa. Timp de trei ani a fost constrâns psihologic fiind urmărit de securitate, continuând cu diferite provocări din partea serviciului de securitate.

În mai 2005, în Uzbekistan a avut loc o revoltă împotriva regimului președintelui Uzbekistanului – Islam Karimov care a fost înăbușită violent de autorități. În luna august 2005 a descoperit în portbagajul automobilului său broșuri antiguvernamentale și pro-islamiste, din care considerente a decis să părăsească Uzbekistanul, mai întâi a plecat în Rusia după care la 30 aprilie 2006 în Ucraina.

Marufov Yuldash a specificat că în luna ianuarie 2007 a avut o întâlnire cu soția și fiica sa vitregă în Seoul (Coreea de Sud), soția comunicându-i că președintele consiliului local, din orașelul unde locuia i-a declarat că cunoaște despre faptul că acesta a solicitat azil politic în Ucraina.

În anul 2009 i sa refuzat acordarea azilului politic pe teritoriul Ucrainei, din acel moment și până în luna mai 2013, s-a aflat în procedura de contestare judiciară a decizie de refuz.

S-a mai invocat că imediat după solicitarea azilului în Ucraina familia acestuia din Uzbekistan a început să aibă numeroase probleme, din care motive nu se poate întoarce în țara sa de origine din cauza fricii bine întemeiate de a fi persecutat, deși a plecat legal din țară, șederea sa în afara Uzbekistanului a devenit ilegală conform legislației acesteia, deoarece în pașaportul său a fost aplicată viza pentru călătorie pentru o perioadă determinată.

Reclamantul a precizat că ținând cont de termenul permisiunii de călătorie peste hotare, urma să se întoarcă în Uzbekistan în iunie 2007, iar deoarece nu s-a întors în termenul stabilit de autorități riscă o pedeapsă cu închisoarea pe un termen de 10 ani în baza legislației penale a Uzbekistanului.

Condițiile de detenție în Uzbekistan au fost de mai multe ori obiectul examinării la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care în repetate rânduri a constatat că aplicarea torturii și tratamentelor inumane și degradante este sistematică în locurile de detenție de acolo, totodată în deciziile sale Curtea a

constatat că nu au fost prezentate probe, care ar demonstra careva îmbunătățiri esențiale în acest domeniu, Cureaua a mai subliniat că, returnarea persoanelor în Uzbekistan va duce la violarea art. 3 CEDO, deoarece aceste persoane vor fi supuse unui risc de tortură, tratamente inumane și degradante.

Marufov Yuldash a relatat că în luna februarie 2015 televiziunea de stat din Uzbekistan a difuzat un film care conținea fragmente din confesiunile acuzatului, în care bărbații au expus semne vizibile că au fost torturați. În informația difuzată de Centrul de știri al ONU, care a fost citată în pagina 7 al deciziei contestate, în alin. 3 este indicat că înaltul Comisar (ONU pentru Drepturile omului), a făcut apel către autoritățile uzbece privind eliberarea cât mai rapidă a deținuților politici, unii din care sunt condamnați de mai mult timp, cerând de asemenea guvernului să îmbunătățească situația din închisorile uzbece și a locurilor de detenție deoarece este obligația Uzbekistanului în calitate de membru al Convenției ONU împotriva torturii.

Consideră Marufov Yuldash că pârâtul incorect a susținut în decizia contestată că în pașaportul său nu sunt aplicate vize de ieșire din Uzbekistan și în baza acestei informații a concluzionat greșit că nu va fi persecutat pentru șederea ilegală în afara Uzbekistanului, deși ulterior pârâtul declară că în pașaport sunt aplicate vizele de ieșire.

Toate situațiile invocate de către reclamant au fost analizate de către pârât din perspectiva realității din Republica Moldova care este o țară europeană, membră a mai multor instrumente internaționale de protecție a drepturilor omului, însă nu și din perspectiva Uzbekistanului, o țară care este situată în Asia centrală, cu regim autoritar, care nu respectă activiștii pentru drepturile omului, critici ai guvernării, o țară în care este pe scara largă aplicată tortura.

Solicită Marufov Yuldash anularea deciziei nr. 51/17/DAI din 28 iunie 2017 emisă de către Direcția azil și integrare a Biroului Migrație și azil, cu obligarea acesteia de a acorda azil pe teritoriul Republicii Moldova.

Prin hotărârea din 5 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de către Marufov Yuldash împotriva Direcției azil și integrare a Biroului Migrație și azil cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea Direcției azil și integrare de a acorda azil politic pe teritoriul RM, a fost respinsă ca nefondată (f.d. 89, 95-103).

Pentru a hotărî astfel, instanța de judecată a considerat că probele anexate la dosar nu justifică pretențiile invocate în acțiune.

Manifestând dezacord față de hotărârea primei instanțe, Marufov Yuldash la 2 martie 2018, a contestat-o cu apel solicitând casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă.

Prin decizia din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Marufov Yuldash, fiind menținută hotărârea din 5 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 144, 145-151).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că prima instanță a elucidat toate circumstanțele pricinii, a apreciat obiectiv și sub toate aspectele probele administrate la dosar și în consecință a fost emisă o soluție corectă.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 17 ianuarie 2019, Marufov Yuldash, reprezentat de către avocatul Alexandru Adam, fiind împuternicit prin mandatul nr. 0968840 din 15 octombrie 2018 (f.d. 138), a contestat-o cu recurs

solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă.

În motivarea recursului s-a invocat că atât instanța de apel, cât și prima instanță nu au constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a cauzei, fiind încălcate normele de drept procedural și aplicate eronat normele de drept material.

Totodată, recurentul a accentuat că în decizia contestată lipsește atât cercetarea tuturor aspectelor relevante ale cererii de azil, prevăzută de art. 42 al Legii 270, cât și aprecierea evenimentelor care au avut loc anterior părăsirii țării de origine și cele care s-au desfășurat ulterior părăsirii țării sale de origine, care este obligatorie în virtutea prevederilor art. 48 al aceleiași Legi.

Potrivit art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că la dosar este atașată scrisoarea Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2018, prin care a fost expediată în adresa părților copia deciziei instanței de apel (f.d. 152), însă la dosar nu sunt anexate probe care ar certifica data recepționării de către recurent a copiei deciziei recurate.

Prin urmare, Colegiul consideră că recursul a fost declarat în termen.

Copia recursului a fost expediată în adresa intimatului la 6 februarie 2019, însă până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimata să-și expună poziția față de temeiurile invocate în recurs.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor a verificat dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare, dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior, și a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în mod legal.

Materialele cauzei certifică faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

Audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, precum și având în vedere poziția formulată în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, din următoarele considerente.

Ab initio, în conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. În cazul respectiv, judecarea recursului exercitat

conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

În același context, instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în special, de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi auzit (a se vedea, de exemplu, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, parag. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, parag. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, parag. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, parag. 64; *Samardžić v. Croația*, 20 iulie 2017, parag. 28).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În aceeași ordine de idei, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă sunt formulate suficient de clar și urmăresc protejarea interesului părții, dar și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și buneii-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Benjamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, parag. 22; *Erfar – Avef*, *ibidem*, parag. 41, *Marc Brauer*, *ibidem*, parag. 35; *Miessen*, *ibidem*, parag. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, parag. 36 – 37, *Sturm v. Luxemburg*, 27 iunie 2017, parag. 36).

Din perspectiva acestor drepturi garantate de Convenția Europeană, completul Colegiului de control judiciar își propune să verifice esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurentului referitoare la ilegalitatea deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acestuia.

În speță, instanța observă că recurentul Marufov Yuldash, reprezentat de către avocatul Alexandru Adam a criticat decizia Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2018 în baza articolului 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură

civilă, așa cum este prevăzut, în mod obligatoriu, la articolul 437 alin. (1), lit. f) din același cod.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată/procedura în ansamblu, reiese în mod cert că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat detaliat.

Pe baza celor prezentate, completul Colegiului constată că observațiile recurentului Marufov Yuldash, reprezentat de către avocatul Alexandru Adam nu dezvăluie nici o aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, temeiurile inserate în cererea de recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea de recurs spre examinarea în fond și, eventual, să caseze/modifice hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurteii nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecătii nu corespunde condiției de a fi „efectiv” (a se vedea, de exemplu, Petrovic v. Luxemburg, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, Sturm v. Luxemburg, ibidem, parag. 32).

Din aceste raționamente, instanța de judecată reține existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare situație, conjunctura stabilită mai sus confirmă lipsa unui formalism excesiv și respectarea unui raport rezonabil de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele folosite, iar, în opinia instanței, însăși substanța dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, inter alia, Helle v. Finlanda, 19 decembrie 1997, parag. 55; Latourniere v. Franța, 10 decembrie 2002, parag. 2; Hansen v. Norvegia, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în prezenta cauză (a se vedea, mutatis mutandis, Kukkonen v. Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Benjamin Nersesyan, ibidem, parag. 23 – 24; Akaki Tchaghiashvili, ibidem, parag. 34 sau Papaioannou v. Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Marufov Yuldash, reprezentat de către avocatul Alexandru Adam nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinare în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Marufov Yuldash, reprezentat de către avocatul Alexandru Adam.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Valeriu Doagă

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu